

Miesięcznik

NR 4 / 2024 (4)
KWIECIEŃ 2024

PRACODAWCÓW RP

**Rachunek
za prąd**
(str. 4)

**Wzmocnienie
prawa konsumentów
do naprawy**
(str. 13)

**Wyzwania w obszarze
finansowania opieki zdrowotnej
w kontekście zagrożeń
demograficzno-epidemiologicznych**
(str. 15)

Zapraszamy do lektury najnowszego Miesięcznika Pracodawców RP, przygotowanego przez naszych ekspertów! Dowiedzie się Państwo dlaczego inwestycje w energię odnawialną i elektrownie jądrowe są kluczowe dla domowych budżetów. Przeczytacie fragment wystąpienia prezesa Pracodawców RP Rafała Dutkiewicza podczas Szczytu Klimatycznego TOGETAIR, m.in. na temat Indeksu Dekarbonizacji Polskiej Gospodarki. Wyjaśnimy również, dlaczego stan zdrowia społeczeństwa jest kluczowym miernikiem rozwoju społecznego.

Świętujcie z nami 20 lat obecności Polski w Unii Europejskiej!

Życzymy miłej lektury i udanej majówki!

Oflaguj się pinem znakiem 20-lecia Polski w Unii Europejskiej

20 lat temu staliśmy się częścią rodziny wolnych narodów

Polska dołączyła do ekskluzywnego klubu zachodnich demokracji. Klubu, do którego aspirują również inne kraje, bo wiedzą, że Unia stwarza ogromną szansę na stabilność, bezpieczeństwo i rozwój gospodarczy swoich członków.

Unia zwiększa nasze bezpieczeństwo

Kraje zawsze są mocniejsze w grupie, powiązanej siecią wspólnych wartości i interesów. Taka właśnie jest Unia Europejska. Wspólnie wzmacniamy się na wielu obszarach: edukacji, kultury, gospodarki. W Polsce mają swoje fabryki i oddziały firmy z całej Europy, a nasi przedsiębiorcy rozwijają się na rynkach europejskich. Mamy liczne powody, by chronić siebie nawzajem. Polska jest w Unii, a Unia jest w Polsce – dlatego bezpieczeństwo Polski, to bezpieczeństwo Unii.

Dzięki Unii – rośniemy, bogacimy się, rozwijamy.

Nasza gospodarka stała się częścią wspólnego europejskiego rynku. Korzyści dla polskiej gospodarki z członkostwa w Unii Europejskiej są co najmniej 5 razy większe niż wynoszą unijne dopłaty. Setki tysięcy firm bez większych przeszkód eksportuje z Polski do krajów UE, do których trafia 75% naszego eksportu. Nasze produkty – made in Poland – mają wiarygodność unijnych certyfikatów i sprzedają się na całym świecie. Wspólny rynek to też łatwiejszy dostęp do najnowocześniejszych technologii. Dlatego od 20 lat bogacimy się i rozwijamy, a dystans, dzielący nas do najbogatszych krajów unijnych, co roku się zmniejsza.

Unia to wielka szansa dla młodych Polek i Polaków

Mogą dziś bez barier podróżować, studiować i pracować, zawierać przyjaźnie i odnosić sukcesy w każdym kraju Unii. Przy tym cały czas możemy utrzymywać ze sobą kontakt – dzięki zniesieniu roamingu, w Unii rozmawiamy przez komórki tak samo, jak w swoim kraju. My i nasze dzieci nie musimy czuć się w Unii Europejskiej „jak w domu” – bo jesteśmy tu po prostu u siebie.

Unia to my

Każdy z nas jest obywatelką, obywatelem Unii Europejskiej, a biorąc udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego, mamy realny wpływ na jej przyszłość. W wielu sprawach różnimy się, ale jeśli chcemy coś w Unii zmienić, to wspólnie z innym krajami możemy to zrobić.

Unia Europejska to bezpieczna przyszłość i stabilny rozwój.

20. rocznica przystąpienia Polski do UE to okazja, by o tym przypomnieć.

Pokażmy, że Polska jest silna dzięki Unii, a Unia dzięki Polsce.

Rachunek za prąd

Wysokość rachunków za prąd jest istotnym problemem społecznym, ale też słabością polskiej gospodarki. Zielony ład, niepewna sytuacja geopolityczna i długotrwałość procesów inwestycyjnych w branżach wytwarzania, przesyłu, magazynowania i dystrybucji energii elektrycznej rodzą obawy, że ceny energii mogą jeszcze istotnie wzrosnąć. Jak sprostać temu wyzwaniu? A na początek, jak tego wyzwania nie eskalować?

Rzeczowy majątek wytwórczy, a nie kasa

Próby zasypywania problemów społecznych i gospodarczych pieniędzmi towarzyszą nam niemal nieustannie. W skrajnych przypadkach politycy zdają sobie sprawę, że pieniądze nie kupią maseczek, gdy rozpoczyna się pandemia czy węgla z polskich kopalń, gdy wybucha wojna, a dostępne złoża są istotnie wyeksploatowane.

Niestety, duch rozwiązywania problemów z pomocą kasy trzyma się mocno w wielu innych dziedzinach. Renta socjalna zamiast usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych, rosnące ceny świadczeń medycznych zamiast uzupełnienia liczby pielęgniarek przed 50-tką, a także mrożenie cen na energię elektryczną.

Głównym problemem interwencji za pomocą pieniądza jest niższa elastyczność podaży (maseczek, węgla, usług opiekuńczych, pielęgniarek czy prądu) niż elastyczność popytu. Popyt rośnie nagle: bo wojna, pandemia, sankcje na Rosję. Podaż zaś wynika z inwestycji, wymagających czasu, tj. budowy fabryk i elektrowni, a także „inwestycji społecznych”, w tym edukacji.

Niskie ceny dziś, to problemy jutro

W warunkach sztywnej, nieelastycznej podaży energii, gdy sztucznie zwiększymy dochody, np.: oferując dopłaty, dojdzie do wzrostu cen, a gdy sztucznie obniżymy cenę, grozi nam deficyt dostępności. Niska

cena demotywuje producentów do inwestycji w zwiększanie mocy wytwórczych oraz pozbawia ich finansowych zasobów na ich realizację. Gdyby ceny były wysokie, inwestycje z czasem zwiększyłyby podaż i przywróciły dostępność produkcji po rozsądnych cenach. Przy niskich cenach nie opłaca się inwestować. Wysokie ceny zachęciłyby odbiorców do redukcji zużycia, co sprzyjałoby przywróceniu równowagi. Niskie ceny redukują tę motywację.

Problemy podażowe w gospodarce polskiej będą narastać ze względu na kurczenie się liczby osób w wieku produkcyjnym, niższą wydajność pracy seniorów, niż młodzieńców, a także słabość inwestycji, które w 2023 roku wzrosły w Polsce do 17,5%, podczas gdy na Węgrzech, w Czechach, czy Rumunii sięgnęły 27%. Rozgrzane apetyty konsumpcyjne Polaków, zderzać się będą z ograniczeniami dostępności produkcji, w miarę wyłączenia starych mocy produkcyjnych i zbyt wolnego tempa tworzenia nowych mocy. Jeśli nie zadamy o możliwości produkcyjne z wyprzedzeniem, to nasz popyt nie będzie mógł być w przyszłości zaspokojony. W przypadku towarów będziemy się ratować importem, a w przypadku usług będzie to trudniejsze i mogą nas czekać deficyty dostaw.

Finansowanie wąskim gardłem

Energia elektryczna jest istotnym elementem determinującym konkurencyjność gospodarki. Musimy wyłożyć wielkie środki na inwestycje, m.in. w OZE, elektrownie jądrowe, magazyny energii, sieci przesyłowe i dystrybucyjne, nowoczesne ciepłownictwo spełniające rolę magazynu energii. Bez tych inwestycji niekonkurencyjny stanie się polski przemysł, nie tylko energochłonny, bo energochłonna produkcja jest drogim w transporcie wsadem na kolejnych etapach przetwarzania.

Niezbędne inwestycje w energetyce będą wymagać nakładów rzędu minimum 500 mld zł. To ponad 15% PKB, na nakłady tego rzędu nie stać ani spółki PEJ, ani narodowych czempionów, ani nawet samego Skarbu Państwa, którego zadłużenie, gdyby udało się je pozyskać, od takiego wydatku sięgnęłoby 70% PKB, łamiąc reguły fiskalne UE i polską Konstytucję.

Możliwość finansowania wydatków na transformację energetyczną w wymaganej skali opiera się o przewidywalną cenę energii elektrycznej wysoką na tyle, by z przyszłych zysków, osiąganym za 10, 20 czy 40 lat, bezpiecznie spłacić otrzymane kredyty wraz z odsetkami. Państwo polskie powinno stworzyć warunki, w których odbiór energii elektrycznej po satysfakcjonujących cenach jest pewny w takim ultra-długim horyzoncie, zaś podmioty mające realizować te inwestycje mają „zieloną naklejkę” z perspektywy finansujących je instytucji finansowych. Od obu tych celów jesteśmy daleko.

Niepewność zwrotu z inwestycji w energetyce winduje koszt finansowania do poziomów, które podważają sens inwestycji.

Wędka, a nie ryba

W przypadku pomocy osobom najuboższym, potrzebującym, pomoc w postaci dopłat do rachunku stanowi rozwiązanie doraźne. Po latach takiej pomocy beneficjenci przyzwyczajają się do niej, stają się coraz bardziej zależni od jej kontynuacji. Zależność tych osób od pomocy państwa robi z nich klientów rządu, który rozdając zwiększa swoje poparcie i szanse na reelekcję. W standardach autorytarnych to polityka optymalna. W standardach demokracji, merytokracji i gospodarki rynkowej to konsekwentne topienie środków publicznych na politykę społeczną. Jeśli nie ma innego wyjścia, a ludzie tego potrzebują, czasem trzeba takie wydatki ponosić. Ale w przypadku energii elektrycznej jest inne wyjście.

Wysokość rachunku za prąd zależy od ilości zużytej energii i ceny za jednostkę energii. Dziś kilowatogodzina prądu kosztuje ok. 80 gr. Jeśli wzrośnie o 25% do 1 zł, to rachunek nie zmieni się, jeśli zużyjemy o 20% mniej energii. Na ile realny jest postulat ograniczenia zużycia energii? Jaka może być skala oszczędności?

W domu u Kowalskich

W przypadku ogrzewania domu lub centralnej wody użytkowej prądem, np.: za pomocą grzejników olejowych, dmuchaw czy popularnych bojlerów, wykorzystanie pompy ciepła może zmniejszyć zużycie

energii elektrycznej o co najmniej 50% plus efekty ocieplenia przegród budynku. Łączna oszczędność może w przypadku starych budynków sięgnąć nawet 90%. Tego typu modernizacja jest możliwa do sfinansowania w programie Czyste Powietrze, o ile otwarty jest nabór wniosków. Obecnie Polska pozyskała nowe środki na ten cel z KPO, a dofinansowanie w najniższych grupach dochodowych sięga 90% wartości modernizacji.

Niestety, brakuje analogicznych programów w przypadku pozostałych sprzętów zużywających energię elektryczną. Przyjrzyjmy się największym pożeraczom energii w naszych domach.

Wymiana płyty ceramicznej na płytę indukcyjną to potencjalna oszczędność 30% energii. Popularny model 6-letniej lodówki możemy z łatwością wymienić na sprzęt zużywający o 30% mniej energii, a w przypadku urządzeń typu Mińsk czy sprzętów z uszkodzonymi uszczelkami oszczędność może sięgać 80%.

Popularne kilka lat temu żarówki, które nadal świecą w wielu domach, a dziś są dostępne pod nazwą „grzejnik”, możemy zastąpić oświetleniem LED, generując oszczędność minimum 80% energii.

Co najważniejsze, okres zwrotu inwestycji w energooszczędne urządzenia i źródła światła potrafi być zaskakująco krótki. Żarówka LED 10W z gwintem E27, która pasuje do starych urządzeń i może zastąpić żarówkę 100W, jest dostępna w cenie poniżej 5 zł za sztukę. Zakładając, że w domu u Kowalskich 10 takich żarówek świeci średnio przez 3 godziny dziennie, oszczędność z wymiany przekroczy 2 zł dziennie, czyli wydatek 50 zł zwróci się w 4 tygodnie. W przypadku sprzętu AGD okresy zwrotu są dłuższe, ale nie przekraczają zwykle 3 lat.

Eksploatując przestarzałe, nawet sprawne urządzenie Kowalski w 3 lata puszcza z dymem koszt całkiem nowego, bardziej funkcjonalnego urządzenia. Gdyby zakup energooszczędnych urządzeń, głównie pomp ciepła ogrzewających wodę zamiast bojlera, lodówek czy płyt kuchennych, objąć nie tyle dofinansowaniem w 90%, co wsparciem w uzyskaniu finansowania dla rodzin, które nie mają zdolności kredytowej lub wiedzy i zdolności organizacyjnych niezbędnych do przeprowadzenia

takiej wymiany, to zamiast topić środki na pomoc, uniezależnilibyśmy polskie gospodarstwa domowe od zmian cen energii.

Potencjał oszczędzania energii

Wymiana przestarzałych pożeraczy energii jest możliwa i potrzebna nie tylko w domach i mieszkaniach, ale też w fabrykach, magazynach, szpitalach czy urzędach. Potencjał takiej modernizacji został oszacowany.

Polska gospodarka, w tym firmy, sektor publiczny i gospodarstwa domowe, zużywa rocznie w granicach 170 TWh energii elektrycznej.

Według danych Polskiego Instytutu Ekonomicznego, wymiana tylko sprzętów i żarówek, tylko w gospodarstwach domowych przyniosłaby oszczędność 12,7 TWh energii elektrycznej rocznie.

Według badań naukowców z WMEL Politechniki Warszawskiej, przeprowadzonych w 2019 roku, potencjał oszczędnościowy w przemyśle to 23 TWh energii elektrycznej rocznie, choć tytułem DSR, tj. „odpowiedzi strony popytowej,” który obejmuje nie tylko wymianę energochłonnych pomp, czy sprężarek, ale przede wszystkim używanie prądu wtedy, kiedy jest dostępny tanio w znacznych ilościach na bazie OZE, a nie wtedy, kiedy muszą go produkować mało elastyczne i nadmiernie obciążone instalacje konwencjonalne.

Gdy dołożymy do tego usługi publiczne i prywatne, szpitale, szkoły, magazyny, ulice, potencjał ten może być jeszcze większy. Jeżeli łączna oszczędność z tych tytułów wyniosłaby 35 TWh rocznie, to oznaczałaby oszczędność ponad 20% całkowitego zużycia energii elektrycznej w Polsce.

Korzyści nie tylko na rachunkach za prąd

Polska elektrownia jądrowa o mocy 6 GW ma kosztować 150 mld zł. Wytworzy ona przez rok 47,3 TWh energii, zakładając pracę cały rok na 90% mocy zainstalowanej. Nie będzie ona jedyną ani ostatnią tego typu inwestycją w Polsce. Jeśli oszczędzimy 35 TWh energii elektrycznej rocznie, to na budowę elektrowni jądrowych w Polsce trzeba będzie wydać 113 mld zł mniej. To jedna z miar korzyści z oszczędzania energii.

Dla porównania, łączna wartość udziałów Skarbu Państwa w PKN Orlen, PGE, KGHM, JSW, PKO i PZU (pośrednio dominujący właściciel Pekao i Alior) to 96 mld zł. Cały udział Skarbu Państwa w WIG20 po uwzględnieniu udziałów PFR w Pekao to 102 mld zł. Czyli mniej, niż moglibyśmy nie wydać na transformację energetyczną, gdyby poważnie pomyśleć nad oszczędzaniem energii elektrycznej.

Są też inne korzyści z oszczędzania:

- relatywnie szybki efekt oszczędności w porównaniu z efektami budowy nowych mocy wytwórczych,
- brak strat na przesyłach prądu, którego nie potrzebujemy,
- mniejszy koszt niezbędnej modernizacji sieci przesyłowych i dystrybucyjnych,
- szybkie ograniczenie importu surowców energetycznych, który w globalnej karuzeli sprzyja Rosji, podtrzymując wysokie ceny i łatwość zbytu rosyjskich surowców nawet wtedy, gdyby cała Europa miała handlować tylko z Kolumbią, Australią, Katarą i USA, ale nie z Rosją, ograniczenie finansowania agresji Rosji na Ukrainę,
- zmniejszenie uzależnienia od importu technologii w zakresie OZE i magazynów energii,
- zmniejszenie uzależnienia od importu paliwa do elektrowni jądrowych. Ceny uranu charakteryzują się dużą zmiennością i są dzisiaj o 80% wyższe niż rok temu i czterokrotnie wyższe niż 5 lat temu. Zaoszczędzona energia nie zaskoczy nas swoją ceną. Rzut oka na głównych producentów uranu na świecie w obecnym kontekście geopolitycznym uświadamia nam, że oszczędność może być warta więcej, niż podejrzewamy.

Production from mines (tonnes U) 2013-2022

Country	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kazakhstan	22,451	23,127	23,607	24,689	23,321	21,705	22,808	19,477	21,819	21,227
Canada	9331	9124	13,325	14,039	13,116	7001	6938	3885	4693	7351
Namibia	4323	3255	2993	3654	4224	5525	5476	5413	5753	5613
Australia	6350	5001	5654	6315	5882	6517	6613	6203	4192	4553
Uzbekistan (est.)	2400	2400	2385	3325	3400	3450	3500	3500	3520	3300
Russia	3135	2990	3055	3004	2917	2904	2911	2846	2635	2508
Niger	4518	4057	4116	3479	3449	2911	2983	2991	2248	2020
China (est.)	1500	1500	1616	1616	1692	1885	1885	1885	1600	1700
India (est.)	385	285	385	385	421	423	308	400	600	600
South Africa (est.)	531	573	393	490	308	346	346	250	192	200
Ukraine	922	926	1200	808	707	790	800	744	455	100
USA	1792	1919	1256	1125	940	582	58	6	8	75
Pakistan (est.)	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
Brazil	192	55	40	44	0	0	0	15	29	43
Iran (est.)	0	0	38	0	40	71	71	71	21	20

Źródło: <https://world-nuclear.org/information-library/nuclear-fuel-cycle/mining-of-uranium/world-uranium-mining-production.aspx>

Pamiętajmy o powyższych faktach, gdy następnym razem zajmiemy się rachunkiem za prąd.

Kamil Sobolewski

Główny Ekonomista Pracodawców RP

Indeks Dekarbonizacji Polskiej Gospodarki

Fragment wystąpienia Prezesa Rafała Dutkiewicza podczas V Międzynarodowego Szczytu Klimatycznego TOGETAIR 23.04.2024 r.

Wraz z CIECH-em oraz Fundacją Instrat wprowadzamy Indeks Dekarbonizacji Polskiej Gospodarki.

CIECH (a od czerwca jak mówią wieści z dzisiaj Qemetica), jako grupa chemiczna, intensywnie działa w zakresie dekarbonizacji swoich biznesów. Fundacja Instrat odpowiada za merytoryczne przygotowanie Indeksu. Jego celem będzie stworzenie uniwersalnego i atrakcyjnego dla ekspertów oraz opinii publicznej indeksu pokazującego generalny

trend dekarbonizacji i zielonej transformacji polskiej gospodarki, będzie także źródłem opinii polskiego biznesu na tematy wyzwań, postulatów firm.

Chcemy, żeby to narzędzie prognostyczne – Indeks Dekarbonizacji Polskiej Gospodarki:

- inspirowało do publicznej dyskusji o tempie i perspektywach dekarbonizacji oraz transformacji energetycznej polskiej gospodarki,
- wspierało budowę szerokiej świadomości publicznej na temat zrównoważonego rozwoju,
- określało główne wyzwania dla biznesu związane z tymi procesami.

Jesteśmy już po pilotażu naszego badania ankietowego z metodologią opracowaną przez Instrat, które wydaje się obiecujące i niebawem ankieta trafi również do Państwa przedsiębiorstw, z którymi współpracujemy w ramach Pracodawców RP.

Inspiracje mamy ambitne – bowiem inspiracją dla naszego Indeksu jest Indeks PMI (Purchasing Managers Index).

Liczymy, że w przyszłości dookoła Indeksu mogłoby powstać także swego rodzaju forum dla firm, do wymiany opinii dotyczących obecnych i przyszłych wyzwań związanych z kwestiami dekarbonizacji, a także do dialogu z regulatorami i administracją centralną.

Rafał Dutkiewicz

Prezesa Pracodawców RP

Wzmocnienie prawa konsumentów do naprawy

24 kwietnia 2024 r. Parlament Europejski przyjął dyrektywę o prawie konsumentów do naprawy. Jej przyjęcie nastąpiło prawie jednomyślnie – za przyjęciem głosowało 584 europosłów, przy 3 głosach przeciw i 14 głosach wstrzymujących się. Nowe przepisy wzmacniają prawo do naprawy produktów w celu zmniejszenia ilości odpadów i zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych. Mają one także za zadanie wzmocnienie unijnego sektora napraw oraz zmianę zachowań konsumentów, aby wybierali oni naprawę produktów zamiast ich wymiany na nowe. Przyjęcie dyrektywy służy osiągnięciu celów Europejskiego Zielonego Ładu polegających na promowaniu bardziej zrównoważonej konsumpcji, gospodarki o obiegu zamkniętym i transformacji ekologicznej.

Dlaczego konsumenci nie chcą korzystać z naprawy?

Obecnie konsumenci zwykle nie starają się naprawić uszkodzonych produktów, lecz przedwcześnie się ich pozbywają, mimo że ich dalsze użytkowanie po naprawie byłoby możliwe. Jednym z powodów takiego zachowania są postanowienia gwarancji prawnych preferujące wymianę produktu na nowy, zamiast naprawy oraz nieatrakcyjne warunki usunięcia wady. Aby naprawa stała się dla konsumentów atrakcyjnym wariantem, zapewniono im możliwość wypożyczenia urządzenia zastępczego na czas jej trwania. Wymiana towaru na nowy (pozbawiony wad) będzie nadal możliwa, gdy produktu nie będzie można naprawić.

Nowe obowiązki producentów

Dyrektywa nakłada na producentów obowiązek oferowania szybkich i korzystnych cenowo usług naprawy. Producenci nie będą mogli stosować klauzul umownych, sprzętu lub technik oprogramowania umożliwiających lub utrudniających naprawę produktów. Również nie będą mogli odmówić naprawy wyłącznie z powodów ekonomicznych albo dlatego, że produkt wcześniej był naprawiany przez osobę niebędą-

cą producentem. Produkty, które będą wymagały naprawy w okresie gwarancji zostaną objęte dodatkowo rocznym okresem gwarancji. Co istotne, po upływie okresu gwarancji producent będzie nadal zobowiązany naprawić artykuły gospodarstwa domowego (np. pralki, odkurzacze, smartfony), które będą nadal się nadawały do naprawy.

Gdzie konsument znajdzie informacje o naprawie?

Nowo przyjęte przepisy wprowadzają obowiązek informowania konsumenta przez producenta o prawie do naprawy. Konsumenti będą mogli skorzystać z europejskiego formularza informacji o naprawie, który umożliwi ocenę i porównanie usług naprawy z uwzględnieniem charakteru wady, ceny i czasu jej trwania. Sam proces naprawy będzie ułatwiony przez ustanowienie europejskiej platformy internetowej umożliwiającej znalezienie lokalnych punktów naprawy oraz sklepów oferujących naprawione towary. Dyrektywa nakłada również na państwa członkowskie obowiązek wprowadzenia przynajmniej jednego środka promującego naprawy (np. bonu na naprawę). Państwa UE powinny także przeprowadzić kampanie informacyjne zwiększające świadomość konsumentów na temat korzyści wynikających z naprawy.

Dalsze kroki

Kolejnym etapem unijnej procedury legislacyjnej jest zatwierdzenie dyrektywy przez Radę Unii Europejskiej i opublikowanie jej w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Państwa członkowskie będą zobowiązane do implementacji dyrektywy w terminie 24 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Jakub Pietrzak
ekspert ds. społeczno-gospodarczych

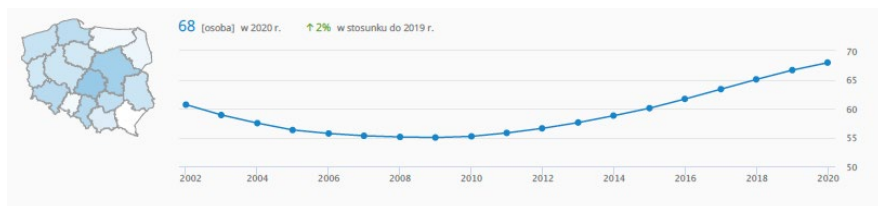
Wyzwania w obszarze finansowania opieki zdrowotnej w kontekście zagrożeń demograficzno-epidemiologicznych

Zachowanie zdrowia jest najważniejszą wartością życia codziennego każdego z nas. Stan zdrowia społeczeństwa uważa się za jeden z kluczowych mierników rozwoju społecznego i poziomu życia. W opublikowanym zeszycie **Zespołu Doradców Prezesa Pracodawców RP – Grupy roboczej ds. zdrowia pod przewodnictwem prof. dr. hab. n. med. Andrzeja M. Fała** – zaprezentowano wyzwania w obszarze finansowania opieki zdrowotnej w kontekście zagrożeń demograficzno-epidemiologicznych.

Publikacja dostępna jest na naszej stronie internetowej pod linkiem:

<https://pracodawcyrp.pl/raporty/wyzwania-w-obszarze-finansowania-opieki-zdrowotnej-w-kontekscie-zagrozen-demograficzno-epidemiologicznych>

Autorzy publikacji prezentują w niej między innymi trendy demograficzne Europy i Polski oraz potrzeby w zakresie medycyny naprawczej, a także opieki długoterminowej, które będą rosły. Podkreślają, że w kontekście zmian demograficznych i wciąż pogarszającego się wskaźnika obciążenia demograficznego NCDs zmniejsza się odsetek osób aktywnych zawodowo (z powodu choroby / niepełnosprawności własnej lub osoby znajdującej się pod opieką).

■ **Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.**

Źródło: <https://bankdanych.io/362.wskaznik-obciazenia-demograficznego>

Zwracają uwagę na potrzebę podniesienia skuteczności systemu opieki zdrowotnej, wskazując trzy kluczowe obszary: technologia, organizacja-ewaluacja, kadry. Zaznaczają również, iż szczególnie potencjał tkwi w nowoczesnych technologiach (zarówno lekowych, jak i nielekowych), ale ich rozwój wymaga czasu oraz inwestycji, które – co do zasady – w analizie krótkoterminowej są istotnym czynnikiem kosztotwórczym. Jednocześnie wskazują, że inwestycje są i powinny być nadal realizowane w ciągu kolejnych lat – „inwestycje to jedna z podstawowych reakcji systemu na dynamicznie rosnące potrzeby zdrowotne i równoległe występujące braki kadrowe”. Ponadto eksperci w swoim dokumencie zawarli rekomendacje dotyczące kierunku zmian w systemie ochrony zdrowia.

Prezentacja tej publikacji miała miejsce podczas **inauguracji nowej platformy branżowej Pracodawców RP „Medycyna Stylu Życia”, która pod kierownictwem Artura Białkowskiego swoje działania rozpoczęła 25 kwietnia br.** Mamy olbrzymią nadzieję, że ta platforma – poza dyskusją dotyczącą bieżących problemów – przyczyni się do wypracowania rekomendacji w zakresie strategii promocji zdrowia wdrażanej w firmach. Mamy ambicję stworzyć listę dobrych praktyk jako propozycję rozwiązań systemowych w zakresie promocji zdrowia w miejscu pracy. Warto w tym miejscu podkreślić, iż odpowiednio wspierając swoich pracowników, nie tylko minimalizujemy ryzyko częstego korzystania ze zwolnień chorobowych, ale także możemy liczyć na większą efektywność, lojalność oraz zaangażowanie w pracę.

Podstawowe kierunki wskazanych zmian w systemie opieki medycznej w Polsce zawarte w dokumencie „Wyzwania w obszarze finansowania opieki zdrowotnej w kontekście zagrożeń demograficzno-epidemiologicznych”

Kierunek: FINANSOWANIE I ORGANIZACJA

Finansowanie

1. Aktualizacja i merytoryczność wyceny świadczeń zdrowotnych: zapewnienie w zawieranych kontraktach na świadczenia medyczne obowiązkowej aktualizacji wycen w oparciu o wskaźnik inflacji i dodatkowe wydatki podmiotów leczniczych (związane z ustawowym zwiększaniem wynagrodzeń, nowymi obowiązkami wynikającymi z nowelizacji ustaw, czy dodatkową delegacją obowiązków).

2. Realne zwiększenie publicznych nakładów na świadczenia zdrowotne do poziomu co najmniej średniej OECD (9%), poprzez wprowadzenie mechanizmu uzupełniania systemu składek zdrowotnych np. środkami pochodzącymi z budżetu państwa. Zwiększenie powinno nastąpić w tzw. drugim kroku – po wprowadzeniu zmian z poniższych punktów dotyczących organizacji i jakości (ad. 3 i 4). Alternatywnie wcześniej należy wprowadzić dobrowolne ubezpieczenia zdrowotne – komplementarne i suplementarne; z możliwą ulgą podatkową w stopniu opłacalnym dla systemu.

Organizacja i jakość

3. Zmiana paradygmatu organizowania świadczeń medycznych poprzez włączenie samorządu województwa (wzorem takich krajów jak Niemcy, Hiszpania, Francja). Zwiększenie regionalizacji zakresu świadczeń zdrowotnych oraz zwiększenia wpływu samorządów lokalnych w tej kwestii.

4. Zmniejszenie docelowe finansowania hospitalizacji na łóżkach ostrych poniżej 37-38% budżetu NFZ.

5. Alokowanie części świadczeń obecnie realizowanych w ramach hospitalizacji pełnej do świadczeń jednodniowych. Jednocześnie przekształcenie nadmiaru łóżek ostrych (uwzględniając współczynniki obciążenia łóżek na położnictwie i ginekologii) w łóżka długoterminowe i opiekuńcze. Uwzględnienie projekcji efektu demograficznego.

6. Rozwój systemu oceny jakości i efektywności alokacji zasobów jako warunku wzrostu wydajności systemu ochrony zdrowia w Polsce.

Kierunek: PROFILAKTYKA

7. Zapewnienie dedykowanych, długoterminowych i co najmniej niemających środków na finansowanie profilaktyki zdrowotnej (w szczególności pierwotnej i pierwszorzędowej). Profilaktyka jest ekonomicznie i medycznie najskuteczniejszym sposobem poprawy zdrowotności społeczeństwa. Jest jednak inwestycją o czasie zwrotu ponad 10 lat. Element ten powinien być realizowany przez ministrów odpowiedzialnych za zdrowie, edukację i sport.

Kierunek: KADRY

8. Zdefiniowanie docelowej liczby pracowników medycznych we wszystkich zawodach medycznych. Wprowadzenie i monitorowanie polityki ustalania limitów rekrutacyjnych dla uczelni w oparciu o posiadane zasoby (głównie w zakresie dostępnej kadry dydaktycznej, infrastruktury) oraz oczekiwanej alokacji pracowników medycznych w różnych regionach kraju. Mechanizmy zachęt regionalnych (ad. 3).

9. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia medycznego poprzez obligatoryjne pozytywne opinie Polskiej Komisji Akredytacyjnej dla wszystkich kierunków medycznych nauczanych we wszystkich typach szkół wyższych (zarówno podległych ministrowi właściwemu ds. zdrowia, jak i ministrowi właściwemu ds. nauki).

10. Włączenie lekarzy i pielęgniarek służby medycyny pracy

w struktury uprawnionych do realizowania części świadczeń w systemie ubezpieczenia zdrowotnego, tj. kierowania do konsultacji specjalistycznych, diagnostyki laboratoryjnej i obrazowej finansowanej ze środków publicznych, profilaktyki zdrowotnej realizowanej w ramach programów NFZ. Wykorzystanie ich potencjału w procesie opieki podstawowej nad pracownikiem oraz jego rodziny.

Beata Rorant
Dyrektor Departamentu Zdrowia Pracodawców RP

WAŻNE

Podatkowe tematy miesiąca

Przyjęcie Projektu Ustawy DAC7, nakładającej nowe obowiązki dla operatorów platform cyfrowych

Z dniem 1 lipca zacznie obowiązywać nowa Ustawa o zmianie Ustawy o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami oraz niektórych innych ustaw (DAC7).

Oznacza ona obowiązek gromadzenia przez operatorów platform cyfrowych i przekazywania administracji podatkowej informacji o sprzedawcach, którzy dokonali transakcji za ich pośrednictwem. Projektowane przepisy implementują tzw. dyrektywę DAC7, tj. dyrektywę Rady (UE) 2021/514 z 22 marca 2021 r. zmieniającą dyrektywę 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania.

Ustawowy obowiązek gromadzenia i przekazywania informacji o sprzedawcach, którzy dokonali transakcji za pośrednictwem platform, będzie dotyczyć takich podmiotów jak:

- o internetowe platformy e-handlu,
- o platformy rezerwacji noclegów,
- o platformy najmu środków transportu,
- o platformy służące zamawianiu przejazdów samochodem.

Co ważne, mali i okazjonalni sprzedawcy towarów, którzy w ciągu roku odnotowują mniej niż 30 transakcji tego rodzaju, a łączne wynagrodzenie z tego tytułu nie przekroczyło w danym roku równowartości 2.000 euro są wyłączeni z obowiązku corocznego raportowania.

Zakłada się, że proces gromadzenia i przekazywania administracji podatkowej takich informacji zmniejszy zjawisko uchylania się od opodat-

kowania w obszarze cyfrowym. Poza tym można będzie mówić o równej konkurencji pomiędzy sprzedawcami sprzedającymi swoje towary i usługi w sposób tradycyjny, a sprzedawcami działającymi za pomocą platform cyfrowych.

Zmiany w oskładkowaniu umów zlecenia od 2025

Od 2025 roku planowane jest oskładkowanie umów zlecenia. Zmiana ta jest związana z wymogami Krajowego Planu Odbudowy – A71G KPO. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej poinformowało, iż termin wprowadzenia zmian to czwarty kwartał 2024, a wejście w życie nowych rozwiązań to 1 stycznia 2025. Jeżeli więc od tego okresu Zleceniobiorca będzie miał zawarte 2 umowy zlecenia, to nawet jeżeli z jednej z nich uzyska minimalne wynagrodzenie za pracę, to i tak każda z umów zostanie oskładkowana. A więc od każdej z tych umów zostanie zapłacona zarówno składka emerytalna, rentowa, chorobowa jak i zdrowotna.

Zmiany w e-Urzędzie Skarbowym

17 kwietnia br. Ministerstwo Finansów poinformowało, że Krajowa Administracja Skarbowa wdrożyła nowe funkcjonalności konta organizacji w e-US. Oznacza to, że spółki, fundacje czy stowarzyszenia nie muszą już upoważniać pełnomocników do składania deklaracji drogą elektroniczną (UPL-1). Co ważne, e-Urząd Skarbowy pozwala organizacji składać deklaracje podatkowe on-line bez podpisu kwalifikowanego, jak i bez dodatkowego umocowania dla pełnomocnika.

PIT kasowy

24 kwietnia Ministerstwo Finansów opublikowało projekt nowelizacji Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz Ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Nowelizacja przepisów przewiduje wprowadzenie kasowej metody rozliczania podatku dochodowego. Kasowy PIT będą mogli stosować podatnicy PIT prowadzący

działalność gospodarczą, którzy będą opłacać podatek dochodowy według: skali podatkowej (art. 27 ustawy PIT), IP BOX (art. 30ca ustawy PIT), podatek liniowy (art. 30c ustawy PIT) oraz ryczałt od przychodów ewidencjonowanych (rozdział 2 Ustawy o ryczałcie). Z tej metody będą również mogli skorzystać przedsiębiorcy, którzy rozpoczynają działalność, a także ci przedsiębiorcy, których przychody w poprzednim roku nie przekraczały 250 tys. euro. Obecnie przedsiębiorcy – co do zasady – rozliczają się na potrzeby podatku dochodowego z wykorzystaniem **metody memoriałowej**, która oznacza, że przychodem przedsiębiorcy są kwoty należne, chociażby nie zostały faktycznie otrzymane. W przygotowanym projekcie Ministerstwo Finansów poinformowało, że „w metodzie kasowej przychód będzie powstawał w dacie uregulowania należności. Przez uregulowanie należności będzie rozumiane również częściowe uregulowanie należności, w tym również na poczet dostaw towarów i usług, które zostaną wykonane w następnych okresach sprawozdawczych. Przychodem będzie zatem również, np. zapłacona zaliczka, przedpłata czy zapłacona rata”.

Aby można było skorzystać z kasowego PIT, niezbędne będzie złożenie właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego oświadczenia o takim wyborze. Jest to bowiem dobrowolna forma rozliczeń podatku dochodowego.

Oświadczenie to, podatnicy będą mogli składać do 20 lutego roku podatkowego, a podatnicy rozpoczynający działalność w trakcie roku, do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym rozpoczęli działalność, albo do końca roku podatkowego, jeżeli działalność rozpoczęli w grudniu roku podatkowego.

Nowe regulacje prawne dotyczące **kasowego PIT**, co do zasady, będą miały zastosowanie do przychodów udokumentowanych fakturami wystawionymi, w terminach określonych zgodnie z odrębnymi przepisami, po 31 grudnia 2024 oraz kosztów uzyskania przychodów poniesionych po 31 grudnia 2024 - przy założeniu, że przychody albo koszty uzyskania przychodów nie zostały odpowiednio zaliczone do przychodów przed wejście w życie zmian, tj. przed dniem 1 stycznia

2025, zgodnie z art. 14 ustawy PIT albo koszty nie zostały potrącone przed tą datą, tj. przed dniem 1 stycznia 2025.

Kalendarium podatkowe MAJ 2024

6 maja

- o złożenie deklaracji VAT-14 o należnych kwotach podatku VAT w przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia paliw silnikowych za kwiecień 2024 r.

7 maja

- o wpłata podatku dochodowego w formie karty podatkowej za kwiecień 2024 r.
- o wpłata zryczałtowanego podatku dochodowego pobranego w kwietniu 2024 r. od należności wyłaconych zagranicznej osobie prawnej z tytułów wymienionych w art. 7b ust. 1 pkt 3-6
- o wpłata zryczałtowanego podatku dochodowego pobranego w kwietniu 2024 r. od dochodów z dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, a podatnikom przekazanie informacji o pobranym podatku CIT-7
- o złożenie deklaracji o wysokości dochodu z niezrealizowanych zysków (PIT-NZ i PIT-NZS) za kwiecień 2024 r. oraz wpłata podatku należnego wynikającego z deklaracji złożonych za miesiące od stycznia 2019 r. do kwietnia 2024 r. – jeżeli do utraty składnika majątku doszło w kwietniu 2024 r.

10 maja

- o złożenie zgłoszenia INTRASTAT za kwiecień 2024 r.

15 maja

- wpłata podatku od nieruchomości i podatku leśnego za maj 2024 r. oraz II raty podatku rolnego przez osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej
- wpłata II raty podatku od nieruchomości, podatku leśnego oraz podatku rolnego przez osoby fizyczne

20 maja

- wpłata za kwiecień 2024 r. miesięcznej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i od osób prawnych
- wpłata za kwiecień 2024 r. pobranych zaliczek od przychodów ze stosunku pracy
- wpłata za kwiecień 2024 r. przez płatników, o których mowa w art. 41 ustawy o pdof, pobranych zaliczek na podatek dochodowy lub zryczałtowanego podatku dochodowego
- wpłata za kwiecień 2024 r. ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych
- wpłata przez spółkę dominującą reprezentującą podatkową grupę kapitałową zaliczki na podatek pobranej za kwiecień 2024 r.
- wpłata za kwiecień 2024 r. podatku od przychodów z budynków, o którym mowa w art. 30g ustawy o pdof i art. 24b ustawy o pdop
- wpłata ryczałtu od dochodów spółek z tytułu ukrytych zysków i wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą – jeżeli w kwietniu 2024 r. dokonano wypłaty, wydatku lub wykonano świadczenie; zmiany wartości składników majątku w sytuacji, gdy do przejęcia, przekształcenia lub wniesienia wkładu niepieniężnego doszło w kwietniu 2024 r.

Izabela Witczak
ekspertka ds. podatkowych